

mini

LELU

ILO

Oulun taidemuseon
taidekaappi päiväkodeille

Hei!

Teille on toimitettu lainakäyttöön Oulun taidemuseon mini-LELU-ILO-taidekaappi, joka on kierrätystaiteeseen keskittyvä kokonaisuus. Luethan tämän ohjevihkon, ennen kuin tutustut taidekaappiin lapsiryhmän kanssa.

Taidekaappi sisältää kuvataiteilija ja lavastaja Heidi Kestin yhdeksän kierrätysmuovista valmistettua teosta sekä niihin liittyviä taustatietoja ja toimintaideoita. Vihkon alussa on ohjeet päiväkodin henkilökunnalle kaapin esillepanosta ja sisällöstä. Tämän jälkeen käydään läpi kukin kaapista löytyvä taideteos (1–9) ja kerrotaan siitä lyhyesti kuvan kera. Osaan teoksista liittyy toimintaidea. Toimintaideat tunnistat **oranssista reunuksesta**. Voit valita toimintaideoista sopivimmat tai toteuttaa ne kaikki. Vihkosta löydät lisätietoa myös Heidi Kestistä. Vihkon sisältämä materiaali on saatavilla myös sähköisesti Oulun taidemuseon verkkosivuilta: <https://www.ouka.fi/oulu/luuppi/lelu-ilo-minitaidekaappi>

Taidekaapin laina-aika on noin kaksi viikkoa. Päiväkodin henkilökunta huolehtii taidekaapin purkamisesta, pakkaamisesta, esillepanosta ja säilyttämisestä laina-aikansa ajan. Taidekaappi kuljetetaan Oulun taidemuseolta päiväkotiin ja takaisin taidemuseolle alueellisten kirjastokuljetusten (Matkahuolto) välityksellä. Taidemuseo vastaa kuljetusten koordinoinnista. Mikäli taidekaappi on lainassa useammassa päiväkodissa samalla paikkakunnalla, sovitaan tästä taidemuseon kanssa etukäteen, ja päiväkodin henkilökunta kuljettaa taidekaapin kuljetuslaatikossaan seuraavaan lainapaikkaan.

Kierrätystaidetta tehdäkseen on katsottava usein silmin kotona ja päiväkodeissa syntyviä kierrätysmateriaaleja: muovia, paperia, metallia, pahvia ja sekajätettä. Materiaaleja voi käyttää kekseliäästi ja katsoa niitä aivan uudella tavalla – samalla voidaan toteuttaa kulutustottumusten mietiskelyä, ympäristökasvatusta ja eettisen ajattelun herättelyä.

Mukavaa matkaa kierrätystaiteen maailmaan!

Huomaathan, että vetolaatikat ovat irrotettavissa taidekaapista.
Pitele laatikoita varoen molemmilla käsillä.

Minitaidekaappien yhteyshenkilö Oulun taidemuseolla:

Tuija Visuri, vastuumuseotutkija

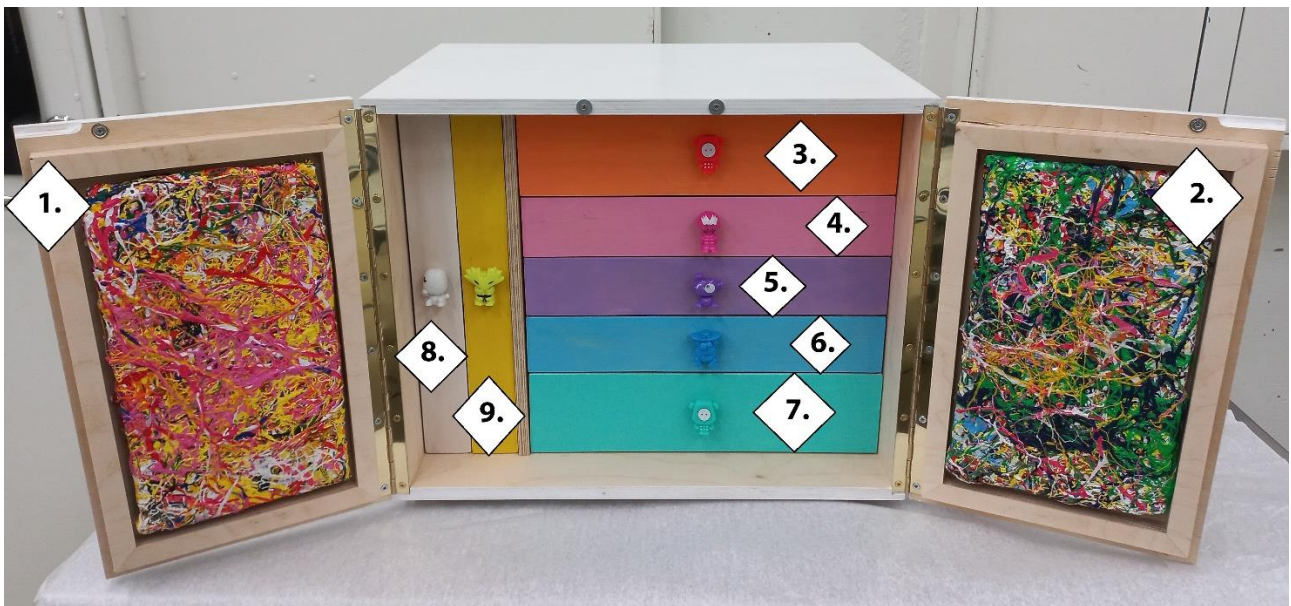
044 703 7453

tuija.visuri(at)ouka.fi

Kaapin esillepano ja käyttöönotto

- Huomaathan, että vetolaatikat irtoavat kaapista ja niitä on käsiteltävä varoen.

1. Aseta kaappi tukevalle alustalle (pöytä tai lattia). Lapset asettuvat kaapin edustalle. Aikuinen käsittelee kaappia ja vetolaatikoita.
2. Avaa kaapin ovet. Voitte katsella ensin kaappia kokonaisuudessaan, ennen kuin alatte tarkastella yksittäisiä teoksia.
3. Vetolaatikat ovat irrotettavia. Irrota vetolaatikko vetämällä ensin nupista ja sitten varovasti molemmilla käsillä laatikkoa tukien. Laske laatikko tasaiselle alustalle niin, että lapset näkevät teoksen.
4. Teoksia kannattaa tarkastella yksi kerrallaan ja lukea vihkosta samalla teoksiin liittyviä taustatietoja.
5. Vihkon toimintaideoihin kannattaa paneutua etukäteen ja tehdä niistä yksi kerrallaan.
6. Kun taidehetki päättyy, sulje kaapin ovet ja nosta kaappi turvalliseen paikkaan.

1. Kartta
2. Kartta
3. Epäjärjestys

4. Ihania roskia
5. Helmitaulu
6. Järjestys

7. Meritähti
8. Kasvio
9. Nippeleitä

KARTAT (1-2)

Kartta on kierrätysmuovista sulattamalla valmistettu teos. Se on taulu, mutta sen valmistamisessa ei ole käytetty maalia. Kierrätysmuovimateriaalina on käytetty muovikasseja. Minkälainen alue kartassa on? Kaupunki, metsä, rannikko vai saaristo? Mitä kaikkea kartasta löytyy? Teitä, polkuja, jokia? Puistoja, asutusalueita, rakennuksia?

Tee hamahelmistä oma kartta. Käytä hamahelmiä ja alustaa. Tee hamahelmistä polkuja, teitä, rakennuksia sekä puistoja ja metsäalueita. Merkitse karttaan vaikkapa oma koti, isovanhempien koti, päiväkoti, kaverin koti, leikkikenttä ja tiet, jotka niiden välillä kulkevat.

EPÄJÄRJESTYS (3)

Pienet muoviesineet on sommiteltu sikin sokin, päällekkäin ja tiukasti vierekkäin. Epäjärjestyskin on joskus mukavaa. Kun joitain esineitä on paljon, niitä on kiva katsella ja tunnustella. Epäjärjestyksessä on paljon massaa, paljon värejä ja paljon yksityiskohtia.

IHANIA ROSKIA (4)

Ihania roskaa löytyy tämän tästä, kun katselee ympärilleen. Käyttökelpoisia taidemateriaaleja löytyy maastakin. Pitää vain katsoa, että roska ei ole kovin likainen. Roskaa voi myös pestä ja käyttää sitten materiaalina taideteoksissa. Kotoakin löytyy kivoja roskaa. Karkkipaperit, sipulipussit, värikkäät muovipussit, rikkiäiset heijastimet, käytetyt mehupillit, lahjapakettien nauhat, paperinpalaset – mikä tahansa kelpaa taidemateriaaliksi.

Voit kerätä ihania roskaa kotona ja päiväkodissa. Pese roskat ennen käyttöä, jos se on tarpeen. Tarkastele aikuisen kanssa mitä kaikkea roskikseen menee.

Ihania, värikkäitä roskaa voivat olla vaikkapa:

- hedelmäpussien muoviset verkot
- muoviset pullonkorkit
- tyhjät karkkipussit ja karkkipaperit
- rikkiäiset lelut tai lelujen osat
- rikkiäiset heijastimet
- käytetyt lahjapakettinauhut
- eriväriset langat
- tyhjentyneet ilmapallot

Tee oma laatikkotaulu roskista. Tarvitset pienen pussillisen ihania roskaa, huolellisesti pestyn maitopurkin, maaleja, teippiä ja saksen. Lisäksi tarvitset kirkasta muovilevyä taulun kanneksi. Kirkasta muovilevyä voi ottaa talteen vaikkapa läpinäkyvistä tuotepakkauksista.

1. Leikkaa maitopurkin pohja taulusi alustaksi. Jätä purkkiin reunoja 5–7 cm.
2. Maalaa reunat ulkopuolelta haluamallasi värillä.
3. Silppua ihania roskaa saksilla ja sekoita niistä haluamasi värisekoitus.
4. Täytä maitopurkin pohja roskasilpulla.
5. Leikkaa ja teippaa kirkas muovi kanneksi.
6. Laatikkotaulua voi hölskyttää: sisällä oleva silppu liikkuu.

A. Järjestyksen luominen

Kerätkää erivärisiä pikkutavaroita, kuten leluja ja kodin pieniä tarvikkeita. Harjoitellaan esineillä erilaisia lajittelutapoja. Valitkaa seuraavista yksi lajittelutapa kerrallaan ja järjestäkää esineet ryhmiin tai riviin sen mukaisesti:

1. Värin mukaan: keskenään samanväriset samaan ryhmään
2. Koon mukaan: isot, pienet ja keskikokoiset esineet
3. Suurimmasta pienimpään
4. Pienimmästä suurimpaan
5. Käyttötarkoituksen mukaan: lelut, hyödykkeet, roskat jne.
6. Pinnan materiaalin mukaan eli miltä esineen pinta tuntuu sormissa: keskenään saman tuntuiset esineet samaan ryhmään

Valitkaa sitten mieluisin lajittelutapa ja tehkää sen perusteella oma kokoelmataideteoksenne. Esineet voi liimata alustalle (vaneri, puulevy tai tukeva pahvi), jolloin siitä tulee pysyvä teos päiväkodin seinälle. Tällöin esineiden on hyvä olla sellaisia, joita ei tule ikävä, ja joilla ei voi enää leikkiä. Jos et halua liimata esineitä, voit myös ottaa järjestyksestäsi valokuvan.

B. Väriympyrätehtävä

Kerätkää ensin yhdessä mahdollisimman paljon mitä tahansa yksivärisiä esineitä väriympyrän valmistusta varten. Esineet voivat olla leluja, vaatteita, keittiötarvikkeita, kyniä, muoviastioita, muovailuvahaa jne.

Rajatkaa lattialta alue esimerkiksi ympyrän muotoisella kartongilla tai maalarinteipin avulla. Koostakaa keräämistänne esineistä väriympyrä, jossa ovat päävärit (sininen, punainen, keltainen) ja välivärit (violetti, oranssi, vihreä). Ottakaa väriympyrästänne valokuva.

MERITÄHTI (7)

Teoksen keskellä on pinkki meritähti. Sen ympärille on sommiteltu erivärisiä pelinappuloita, liikennemerkkejä, kirjaimia ja numeroita, hiusten kihartamiseen tarkoitettuja permanenttirullia ja paljon muuta. Teos on *kolmiulotteinen keskusornamentti*. Ornamentiikka on koristelutekniikka, jolla voidaan koristella mitä vain: kankaita, seiniä, huonekaluja tai koruja. Ornamenttikuvio voi olla kaksikulotteinen tai kolmiulotteinen.

KASVIO (8)

Muovikukista ja tekokasvien osista koottu kasvisommitelma.

Tee oma kasvitaulu roskista. Tarvitset pussillisen ihania roskia, vahvaa kartonkia alustaksi, maaleja, liimaa ja sakset.

1. Maalaa alusta kartonki haluamallasi värillä. Minkälaisen tunnelman haluat kasvioosi: viidakon, kukkakedon, vedenalaisen maailman tms.?
2. Sommittele ja leikkaa roskista erilaisia kasveja ja kukkia. Mitä kasveja kasvioosi on: pikkuruksia kukkia, lihansyöjäkasveja, kaktuksia, vesikasveja, mielikuvituskasveja tms.?
3. Liimaa kasvit alustalle, anna kuivua ja ripusta seinälle.

NIPPELEITÄ (9)

Nippeleiksi sanotaan sellaisia pikkuesineitä, jotka mahtuvat hyvin nyrkkiin puristetun kämmenen sisään. Nippeleitä ovat muun muassa pelinappulat, napit, helmet, suklaamunista saadut yllätykset, legot, korut ja korujen osat.

Kuunteluharjoitus

Tarvitsette:

- kolme kannellista muovipurkkia (pakasterasia tai muu pieni muoviasiasta)
- kasa erikokoisia nippeleitä

Lajitelkaa nippeleit kolmeen kasaan koon perusteella: pienet, keskikokoiset ja suuret. Laittakaa yhteen purkkiin pienimmät nippeleit, toiseen purkkiin keskikokoiset ja kolmanteen kaikista suurimmat. Laittakaa kannet purkkeihin.

Sulkekaa silmät ja heiluttakaa purkkeja vuorotellen eri tavoin: hellästi hölskyttäen, varovasti käännellen, pontevasti ravistaen jne.

Miltä pienet nippeleit kuulostavat? (Nopealta, kevyeltä, sateelta, pikkukiviltä, koppakuoriaisilta, karamelleiltä jne.?) Entäpä suuremmat? (Kovalta, kivalta, pyöreältä, kulmikkaalta, kimpaleilta, kolikoilta jne.?)

Minkälainen olo äänistä tulee?

Tietoa taiteilijasta

Heidi Kesti (s. 1980) on oululainen kuvataiteilija ja lavastaja. Hän on valmistunut kuvataiteilijaksi Satakunnan Ammattikorkeakoulusta vuonna 2005 pääaineenaan kuvanveisto. Valmistumisensa jälkeen Heidi on toiminut vapaana taiteilijana, näyttelysuunnittelijana ja -rakentajana sekä lavastajana ja puvustajana useissa näyttämöproduktioissa.

Heidi on käyttänyt pääasiallisena materiaalinaan kierrätysmuovia ja muoviesineitä vuodesta 2015. Hänen teoksensa sijoittuvat maalauksen, reliefin ja installaation välimaastoon.

Kerään muovisia esineitä kirpputoreilta, kierrätyskeskuksista, tuttavilta ja ystäviltä. Löydän niitä myös maasta, kun pyöräilen töihin tai kaupunkiin. Joskus teen roskankeruuretkiä lähiympäristöön. Puhdistan keräämäni roskat ja tutkin onko niissä mitään kiinnostavaa tai hauskaa, mistä voisi tehdä jotain. Polkupyöristä löytyneitä heijastimia löytyy tosi paljon. Työhuonenaapurini tuo minulle leluja, joilla hänen lapsensa ei enää leiki. Myös siskonpojat ovat antaneet minulle vanhoja lelujaan.

Teen muoviesineistä monenlaisia teoksia, kuten asetelmia, tilateoksia ja installaatioita. Olen tehnyt muun muassa värikkäitä päähineitä ja kaulakoruja, isoja muoviesineveistoksia ja viisi metriä pitkän kaulakorun muovisista pullonkorkeista. Olen käyttänyt teosten materiaaliksi myös käytettyjä muovipusseja. Silppuan niitä saksilla kappaleiksi ja suikaleiksi ja sulatan niistä kuumailmapuhaltimella ja silitysraudalla tauluja ja veistoksia.

Minusta on innostavaa käyttää kierrätysmateriaaleja ja eritoten muovia. Muoviesineet ovat värikkäitä, ja niistä tulee leikkisiä ja iloinen olo. Ajattelen, että työni onkin parhaimmillaan vähän niin kuin leikkimistä. Työhuoneeni on täynnä laatikoita ja pussukoita, joissa on kaikenlaista muovitilpehööriä taideteosteni materiaaliksi. Kerään muovipusseja, roskia, muoviesineitä ja materiaalia koko ajan.

PALAUTTEENNE ON MEILLE TÄRKEÄÄ!

Haluamme saada palautetta ja mielipiteitänne minitaidekaapin lainaukseen liittyen, jotta voimme kehittää toimintaamme palvelemaan varhaiskasvatusta entistä paremmin.

Pyydämme päiväkodin yhteyshenkilöä täyttämään oheisesta linkistä löytyvät palautekyselyn. Tarvitsemme kävijätilastointia varten myös minitaidekaapin vierailijamäärät. Myös arvio riittää.

<https://forms.office.com/r/aeznShF0J5>

mini-LELU-ILO:n verkkosivu:

<https://www.ouka.fi/oulu/luuppi/lelu-ilo-minitaidekaappi>

Oulun taidemuseon alueellisen työn verkkosivut:

<https://www.ouka.fi/oulu/luuppi/aluetaidemuseotyö>

Heidi Kestin sähköinen portfolio:

https://www.canva.com/design/DAFPYUzsrlg/JRLPquz3eTdjoljo3FUIQ/view?utm_content=DAFPYUzsrlg&utm_campaign=celebratory_first_publish&utm_medium=link&utm_source=celebratory_first_publish